

DIRBTINIO INTELEKTO ATSAKINGO NAUDOJIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dirbtinio intelekto atsakingo naudojimo taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja dirbtinio intelekto ir jo įrankių naudojimo Vilniaus Gedimino technikos universiteto (toliau – Universitetas) studijų, mokslo, administravimo ir kituose veiklos procesuose principus.

2. Taisyklės parengtos atsižvelgiant į *Dirbtinio intelekto etiško naudojimo mokslo ir studijų procese gaires* (patvirtintos Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus 2024 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. V-14), Europos Parlamento ir Tarybos *Dirbtinio intelekto reglamentą* (2024 m.) ir Lietuvos studentų sąjungos *Akademinio sąžiningumo ir dirbtinio intelekto rekomendacijas* (2024 m.).

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Dirbtinis intelektas** (toliau – DI) – tai mašinos gebėjimas, kuris yra panašus į žmonių galimybes, tokias kaip argumentavimas, mokymasis, planavimas ir kūrybiškumas. DI vartojamas kaip bendrinė sąvoka, apimanti tokias giminingas sąvokas kaip generatyvinis dirbtinis intelektas, mašininis mokymasis ir pan.

3.2. **Dirbtinio intelekto įrankiai** – tai platformos, kuriose įdiegti dirbtinio intelekto modeliai ir kurios leidžia vartotojams naudojant paprastas ir intuityvias sąsajas automatizuoti veiksmus, priimti sprendimus, generuoti tekstą, vaizdus ar kitą turinį.

3.3. **Universiteto bendruomenės narys** – kiekvienas Universiteto studentas, dėstytojas, mokslo darbuotojas, profesorius emeritas, kiti akademinės bendruomenės nariai, taip pat administracijos ir kiti akademinėi bendruomenei nepriskirti darbuotojai.

II SKYRIUS DIRBTINIO INTELEKTO ATSAKINGO NAUDOJIMO PRINCIPAI

4. DI atsakingo naudojimo principai visiems Universiteto bendruomenės nariams:

4.1. Universitetas skatina universiteto bendruomenės narius naudotis DI suteikiamomis galimybėmis. Tai turi būti daroma saugiai, skaidriai, atsakingai, laikantis akademinio sąžiningumo ir etikos principų, laikantis žmogaus ir DI atribojimo principo, nepažeidžiant intelektinės nuosavybės, autorių teisių ir asmens duomenų apsaugos. DI naudojimas negali prieštarauti Universiteto tikslams ir vertybėms.

4.2. Universiteto bendruomenės nariams rekomenduojama naudotis universiteto įsigytais ir (ar) patikrintais bei saugiais pripažintais DI įrankiais, kurie nekaupia informacijos ir jos nenaudoja neteisėtiems tikslams.

4.3. Universiteto bendruomenės narys naudodamasis bet koku DI įrankiu privalo užtikrinti, kad jo į įrankį keliami duomenys būtų nuasmeninti, juose nebūtų konfidencialios, viešai neskelbiamos ir tretiesiems asmenims neteiktinos informacijos.

4.4. DI generuotą turinį privaloma kritiškai įvertinti, tikrinti pateiktą faktinę informaciją, nes DI generuotas turinys gali būti netikslus ir nepatikimas.

4.5. DI įrankiu sugeneruotas turinys akademinėje veikloje (pvz., studentų rašto darbuose) neturi būti naudojamas kaip pagrindinis informacijos šaltinis. Didžioji rašto darbo dalis turi būti rengta naudojant akademinis duomenų šaltinius.

4.6. Universiteto bendruomenės narys, pasitelkęs DI įrankius, yra atsakingas už savo vardu pateikiamo darbo turinį, net ir už tas jo dalis, kurios buvo sukurtos DI įrankiu.

4.7. Universiteto bendruomenės narys, už kūrinį gaunantis autorinį atlyginimą, negali naudoti DI įrankių kūriniai sukurti, išskyrus kalbos redagavimo, vertimo bei kitas pagalbinio techninio pobūdžio funkcijas.

4.8. Dėl DI įrankių naudojimo mokslo publikacijose sprendžia publikacijos autorius (-iai) laikydamasis (-iesi) akademinės etikos ir atsižvelgdamas (-i) į mokslo leidinyje nustatytas taisykles ar reikalavimus.

4.9. Universiteto bendruomenės nariai turi nuolat ugdyti ir tobulinti kompetencijas, susijusias su kritiniu mąstymu, intelektinės nuosavybės ir asmens duomenų apsauga, technologinėmis DI naujovėmis.

5. DI atsakingo naudojimo principai dėstytojams:

5.1. Dėstytojas semestro pradžioje privalo informuoti ar priminti studentams apie Universiteto Dirbtinio intelekto atsakingo naudojimo taisykles ir DI naudojimą dėstomame studijų dalyke.

5.2. Dėstytojai, kurdami atsiskaitymų užduotis, privalo įvertinti DI naudojimo užduotims atlikti sudaromas rizikas ir užduotis kurti taip, kad studentai negalėtų sėkmingai jų atlikti vien naudodami DI. Dėstytojai turi taikyti inovatyvius studijų ir vertinimo metodus, pagal galimybes naudoti unikalias, nuolat atnaujinamas atsiskaitymų užduotis, kurios skatina studentus praktiškai pritaikyti įgytas žinias bei ugdo jų kritinį ir kūrybinį mąstymą.

6. DI atsakingo naudojimo principai studentams:

6.1. Studentas, savo rašto darbe naudojęs DI įrankius, privalo deklaruoti įrankio pavadinimą, naudojimo datą, nurodyti konkrečias vietas, kur jis buvo panaudotas (žr. 1 priedą).

6.2. Studentas turi gebėti paaiškinti savo atliktą rašto darbą, įskaitant ir DI įrankiu generuotas vietas, atsakyti į klausimus apie darbo atlikimo procesą.

6.3. Studentams negalima naudoti DI įrankių atsiskaitymų metu, išskyrus kai DI naudojimo reikalauja studijų dalyko specifika.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

7. Šiurkščiai pažeidus Dirbtinio intelekto atsakingo naudojimo taisykles (pvz., į DI įrankį įkėlus jautrius duomenis ar konfidencialią informaciją, nedeklaravus DI naudojimo rašto darbe, pateikus nepatikrintą DI įrankiu generuotą informaciją, pateikus neetišką, diskriminuojantį turinį, pažeidus intelektinės nuosavybės teises ir asmens duomenų apsaugą), gali būti taikomos drausminės arba Akademinės etikos kodekse numatytos sankcijos.

8. Taisyklės gali būti atnaujinamos atsižvelgiant į technologinę DI pažangą ir pasikeitusius teisinius, socialinius bei kultūrinius DI naudojimo aspektus.

9. Pagalbą Universiteto bendruomenei DI įrankių atsakingo naudojimo klausimais teikia Akademinės paramos centras ir Informacinių technologijų ir sistemų centras.

**DIRBTINIO INTELEKTO GENERUOTO TURINIO DEKLARAVIMO REIKALAVIMAI
RAŠTO DARBUOSE**

1. Rašto darbe (pvz., prie darbo metodikos ar taikomų metodų) turi būti nurodyta, jog rengiant darbą buvo naudotasi DI įrankiais.

2. Tose rašto darbo vietose, kurių tekstiniame, vaizdiniame ar kitame turiniui kurti buvo pasitelktas DI įrankis, įrankį privaloma nurodyti kaip bet kurią kitą naudotą šaltinį po tikslios citatos ar perfrazuoto teksto.

2.1. Pagal APA citavimo stilių tarp skliaustų būtina nurodyti įrankio gamintoją, pavadinimą ir naudojimo metus, pvz.:

2.1.1. Citata. Pateikus užklausa, „Ar dirbtinis intelektas pakeis žmogų?“, „ChatGPT“ sugeneravo atsakymą, kad „klausimas, ar DI visiškai pakeis žmogų, yra sudėtingas ir priklauso nuo to, kaip suprantame pakeitimą“ (OpenAI, 2024).

2.1.2. Perfrazuotas tekstas. Pateikus užklausa, „Ar dirbtinis intelektas pakeis žmogų?“, „Microsoft Copilot“ pateikė atsakymą, jog DI gali pagerinti žmogaus gyvenimą, tačiau neturėtų pakeisti žmogaus visiškai, nes tiek žmonės, tiek DI turi skirtingas stiprybes ir silpnybes (Microsoft Copilot, 2024).

2.2. Pagal „Institute of Electrical and Electronics Engineers – IEEE“ citavimo stilių tarp laužtinių skliaustų nurodomas literatūros sąrašė naudoto šaltinio numeris, pvz.:

2.2.1. Citata. Pateikus užklausa, „Ar dirbtinis intelektas pakeis žmogų?“, „ChatGPT“ sugeneravo atsakymą, kad „klausimas, ar DI visiškai pakeis žmogų, yra sudėtingas ir priklauso nuo to, kaip suprantame pakeitimą“ [1].

2.2.2. Perfrazuotas tekstas. Pateikus užklausa, „Ar dirbtinis intelektas pakeis žmogų?“, „Microsoft Copilot“ pateikė atsakymą, jog DI gali pagerinti žmogaus gyvenimą, tačiau neturėtų pakeisti žmogaus visiškai, nes tiek žmonės, tiek DI turi skirtingas stiprybes ir silpnybes [2].

3. Jei darbe buvo taikytos DI įrankių pagalbinio techninio pobūdžio funkcijos (pvz., rašybos ir skyrybos koregavimo, vertimo, perfrazavimo ir pan.), nekeičiančios autoriaus sukurto turinio, o turinčios įtakos tik jo formai, tuomet užtenka įrankį paminėti prie darbo metodikos ar taikomų metodų ir tiksliai nurodyti naudotų literatūros šaltinių sąrašė.

4. Literatūros šaltinių sąrašė kiekvienas naudotas DI įrankis nurodomas pagal tokį formatą:

4.1. Pagal APA stilių:

Gamintojas / DI įrankio autorius. (Metai). *DI įrankio pavadinimas* (Peržiūros data / Versija) [įrankio aprašas]. Nuoroda.

Grammarly. (2024). *Grammarly Handbook*. <https://www.grammarly.com/>

Microsoft. (2024). *Copilot* (June 20 Version) [Large language model]. <https://copilot.microsoft.com/>

OpenAI. (2024). *ChatGPT* (May 16 Version) [Large language model]. <https://chat.openai.com/chat>.

4.2. Pagal „Institute of Electrical and Electronics Engineers – IEEE“ citavimo stilių:

{Gamintojas} {Įrankio pavadinimas} {, versija}. Prieiga per: {adresas} [naudota {data}]

1. Microsoft *Copilot*. Prieiga per: <https://copilot.microsoft.com/> [naudota 2024-06-06].

2. OpenAI *ChatGPT*, 3.5. Prieiga per: <https://chat.openai.com/chat> [naudota 2024-06-06].

3. *Grammarly Handbook*. Prieiga per: <https://www.grammarly.com/> [naudota 2024-06-06].